

Simon Ferenc Józsefné is tud a „nem tiszta helyekről”.

„Én is vótam úgy. Ott van valami szellem! A házba, ahol először laktunk:

Járt az olló a falon!

Az angyalok éjjel énekeltek, miseénekeket. Nem szellem vót, met az ijesztgetett vóna! Kezdtém félni.

Úgy nyomtak meg éjjel engemet mindig!

S halltam sokszor hun innen dörgetést, hun onnan. Macsukat csináltak a hóból, és megdobtak. Kimenyünk — nem vót ott még kutyanym se! Bémentünk, s megin megütték az asszont hátulról. Többet nem mertünk kimenni! Aztán engemet hazakísért a négy asszon, mert féltém. — Az uraink nem vótak otthon.

Az óra benn a házban ketyegett: Csáng-csáng! — Még szólj csak! — mondta az uram, ...még szólott egyet! — Többet nem merte megkérdezni!

És aztán nyomtak engemet éjjel mindig.

Akkor elment a' zuram a társával, Kalugarba, a mondóhoz. Elmentek hajnalban. Én még visszafeküdtem, s uljan álmod láttam:

Pontam, s a háztetőt dobálták, lódigálták... Én siettem, téptem a kendert... egyszer csak elémbé állt három hosszú nagy cigán. A csintura a kezükbe vót fogva. A nyakamba akasztották... én meg rikojtottam, sikoltoztam! — Az eszem ki vót rekedve, úgy odavótam!

Aztán helyrejöttem, s kezdtem a szentlevelet olvasni.

Akkó hazajöttek a mondótól.

A mondónak bementek az életjibe, de a mondó nem akar beszélni! Nem engedi a pap, de maguknak akárhogyis mondok, látom milyen nyomorúságban vannak!

A társának a mondó azt mondta, hogy magától lopnak! Szállnak le a padlásról, szita gyivóval. Ellopják az életit.

Magának meg van két gyermeke.

A feleségét nyomják.

Maga el vót menve, s öt dobálták.

Nincsen maguknak házecskajuk. — Ne maradjanak ott! Hanem lakjanak külön!

S az nem óra vót, hanem laktak ott cigánok! Két gyermeket beástak a csepegő alá, és két literes mármulyfazék teli volt pénzvel, s azok játszottak a pénzvel! (A pénzt nem találták meg... ástak egy darabig, de nem merték tovább!)

Azt a házat roncsák meg — menjenek máshova! Az a másik hely már tiszta vót. Előző helyen lovak vótak. Azért nem vót tiszta az a hely.

Bizon, vótak olyan helyek, amelyek nem vótak tiszták! Sok helyen!”

A múltat más színnel idézte Simon Ferenc Józsefné, másként mesélt és mesél Demse néni vagy Máris György. De a képzeletviláguk, a fantáziájuk gyökere azonos, mert hasonló világról mesélnek, de sohasem egyformán, mindig a saját, az egyéni „díszítésükkel”.

